

ММММММ

Лист ученика основне школе „Никодије Стојановић Татко“

БРОЈ 37

ПРОКУПЉЕ, 11. НОВЕМБАР 1975.

ГОДИНА XVIII

Наградни конкурс поводом Дана школе

Наставничко веће наше школе, и ове године, наставило је да негује једну лепу традицију: сваке године, поводом Дана школе расписује конкурс за најуспелије радове наших ученика. Посебна лепота овог конкурса је што на њему учествују и ученици основне школе »Вожд Карађорђе« из Ниша и ученици прокупачких основних школа »Ратко Павловић Ћићко« и »9. октобар«. Наградни конкурс је, ове године, још значајнији јер на њему учествују и ученици из Крушевице, Доње Речице и Велике Плана — ученици школе у граду и ученици ових школа су здружени у једну школу и тако јачи за једно другарство и пријатељство настављају да испишу свој летопис и летопис нове школе »Никодије Стојановић Татко«.

Наставничко веће наше школе и Литерарна дружина захваљују наставницима српскохрватског језика и литерарним дружинама основних школа »Вожд Карађорђе«, »Ратко Павловић Ћићко« и »9. октобар« што су показали разумевање за наше акције и што су нас, учествовањем на конкурс, на најбољи могући начин схватили и подржали.

Наставници српскохрватског језика и књижевности у нашој школи: Зорица Илић, Милена Милутиновић, Милан Коматина, Нада Драговић, Радмила Стојановић, Добрила Антонијевић, Мирјана Огњановић, Стојадинка Мајдевац, Витомир Грујовић и Радунка Добрашиновић прегле-

дали су пристигле радове и одлучили следеће:

ПРВОМ НАГРАДОМ награђени су следећи ученици:

Зоран Лазовић, VШ1 - матична школа Милосава Лазовић, VШ1 одвојено одељење у Великој Плани, Радмила Симоновић, VI, одвојено одељење у Доњој Речици, Милка Голубовић, VШ, одвојено одељење у Крушевици, Слађана Дилпарић, VШ4, основна школа »Ратко Павловић Ћићко«, Љиљана Антић, VШ2, основна школа »9. октобар«, Мирјана Стевановић, VШ5 и Слађана Несторовић, IV1, ученица основне школе »Вожд Карађорђе« у Нишу;

ДРУГОМ НАГРАДОМ награђени су радови ових ученика:

Драгана Јелић, VШ5, матична школа, Гордана Конатаревић, VI, одвојено одељење у Крушевици, Драган Марновић, VШ одвојено одељење у Великој Плани, Биљана Нишавић, VШ4, основна школа »Ратко Павловић Ћићко«, Весна Цветковић, VP4 и Ирена Кенец, IV5 ученице основне школе »Вожд Карађорђе« у Нишу;

ТРЕЋУ НАГРАДУ су добили ученици:

Лидија Стојановић, VШ5, матична школа, Божица Младеновић, VI, одвојено одељење у Доњој Речици, Весна Момчиловић, одвојено одељење у Великој Плани, Албина Властелица, VP1, основна школа »Вожд Карађорђе« у Нишу.

Слободан град

Многи су хтели да те сатру,
да те униште, да те сломе,
да од тебе направе ватру,
да мирно газе по срцу твојем.

А ти то граде, граде хероја
никада трпети ниси хтео
већ си се латио пушке и боја
и храбро кренуо на јуриш смео.

У годинама рата трпео си
много:
паљења, стрељања, зверсна
дела,
али никада покленуо ниси,
и даље си остао уздигнута
чела...

С јунаштвом танвим стигла је
слобода
као награда за муке многе,
стигла је на рукама народа,
обрадовала своје синове.

Сада умиру, о родни мој граде,
цветаш и растеш све већи,
у небо се дини висине зграде,
дон мирно људи седе крај
пећи.

Изложи, радње, улице, паркови,
све је то сада својина града,
али не треба заборавити:
никад није било ко сада!

Зоран Лазовић, VIII/

2АЖ моје школе

Данас над сунце слободе
сија,
Трепере даљине плаве,
Деца ће орна, весела, чила,
Празник школе да славе.

Свако дете поносно наме,
Речицу драгу и слатку,
Славимо рођендан нашем
хероју,
Нинодију Стојановић - Татку.

Певаће пионери као славуји,
Слободо наша чиста,
И дон песма слободе бруји,
Татнова слина блиста.

Са слике гледају његове очи,
Од среће као да сјаје,
Што песма се из срца точи,
Порука за младе нараштаје.

Бараћ Зорица
»Никодије Стојановић - Татко«
одвојено осморазредно одељење,
У Великој Плани

Крв и роса

Дон ратни вихори гасе
светлости сунца,
и понори прождиру надања,
жеље
дон многи са страхом понизно
моле,
у једној земљи слобода зове.

То моја домовина подигла
главу,
очима синсва прикосно блиста,
а топла крв из срца многих,
напаја јој груди — поприште
бојно.

Овде се понизност, издајство
презиру,
љубав и срце домовини дају.
За њену слободу, будућност
светлу,

јунаци са песмом падају,
Данас њихова срца кучају у
нашим,
погледи горе у зенама тамним,
а племена крв у жилама

земље
као роса храни слободарске
груди њене.

Дилпарић Слађана, VIII 4
Основна школа
»Ратко Павловић Ћићко«

ТЕМА:

Крв родољуба проливена за неза

Занесењак сам — то признајем. Најпре сам гневан увеређен животом преорао и небо и земљу а затим сам без страха стрмо заронио у реку да у отњишту времена нађем свој белутак. Лутам и тражим без одмора, без сна и буђења. Ходам напред и назад за сеннама дрвећа и по угљу пањева.

Копам и орем по историји, трчим за сеннама прошлости и будућности. Ненад ми се чинило да се славне сени помало љуте над се ја смејем без разлога а сада знам да је то била глупост. Сени су то потврдили:

— Смрт је судбина и она се не бира. Створени смо за жртву. Живот је то доследно потврдио. Сажалење вређа жртву, знај. Ми смо се изабрали за жртве. А могли смо бити убице. Имаш ли толико добре те да схватиш то?

Зашто сте постали жртве? Зашто сте само своју смрт оставили животу? И где сте ви из Крагујевца?

»Где сте наши пријатељи и знани и незнани? Почивате неми под сломљеним крилом младости.

Ћутите..
Ћутите, јер како би сте говорили над вам је глас пресекао рафал.
.. Били су млади, много их је било све њихове се главе у једно моје крило свиле

.. Они су звали, али речи су им остале недоречене у дну грла».

И причајте ви са Сутјеске, Козаре и Неретве, причајте ви са Бубња. Јастрепца и Топлице откријте свету своју и моју судбину.

— Ми припадамо вечности. Ми чинимо историју. Човек је жртва и историја је жртва. Ми смо цена твоје будућности, ми смо цена твога постојања. Схваташ ли сада зашто смо жртва?

— Словенац сам и више од свега љубим свој живот и своју смрт Триглав. Срећан сам што сам жртва. Само је у некој успомени слобода, само се жртва осећа правим Југословеном.

Заборавио је да каже да је имао 18 година и да је био веран партији и Титу. Заборавио је да каже да је умро једне

љигаве и влажне јесени на прагу слободе.

— Ја сам из Босне..
— Ја сам из Хрватске..
— Дигао сам у ваздух воз..
— Убијао сам убице..
— Убио сам себе и постао симбол..

Недовршене приче из недовршеног времена то је судбина једног народа и једне земље. Једне јесени. Њихова крв храни нашу слободу. Хвала савезницима за помоћ коју нису пружили јер ми смо зато већи дужници слободи.

Пронашао сам своје место у друштву. Моја је дужност да упознам свет са онима који су створили слободу, моја је дужност да наставим њихове мисли и идеје, ја морам да градим свет и дам себе слободи.

Како је чудно моје садашње расположење. Време као да је стало, више нема рене која долази из тишине и у њу се враћа сада је река језеро у коме се огледа живот.

СТЕВАНОВИЋ МИРЈАНА, VIII

основна школа

»ВОЈД КАРАЂОРЂЕ« Ниш

Седим крај топле пећи, дон напољу тиња јесења киша. У соби је тихо, само поненад нека крупнија кап кише куцне о прозорско окно, па и то престане.

У руци ми је књига, још нестворена, која носи назив: Приче партизанке. Замишљам шта се крије иза тих интересантних наслова. Знаш, мора да је у њој ма описан живот наших родољуба, партизана који су се борили за слободу и независност.

Тајанствена књига са мога крила је била повод да пред својим очима угледам колону људи, уморних, гладних, изнемоглих. Чујем и пригушене јечаје рањеника који долазе из шуме; чујем и страхујем заједно са њима, бојим се да их не открију.

Иза широког стабла старе буке видим збуњени поглед малишана, који опрезно жури кроз шуму. Можда ће његова порука спасти рањенике, можда ће из ње сазнати нешто важно, а можда.

Тужно се смешим на помисао да су и дечаци и девојчице проливали своју крв, да су и они равноправно стали у ред са осталим родољубима, а њихове играчке, оловке и књиге остале су разасуте по натовима и скри вене негде дубоко, у најскривенијем делу њихове душе.

Слободо, и ова млада дечка крв је роса која напада твоје темеље!

Пећ у мојој соби се већ угасила, књига са мога крила је склизнула на под и отворила се као да ме опомиње да треба већ да почнем да је читам.

Симоновић Радмила VI разред

Доња Речица

Много је ратова било на овој тлу нашем и много је крви проливено за слободу наше често нападане земље. За њу и њену слободу гинули су многи: људи, жене, деца.. И нико није жалио своје животе. Ишли су у борбу и борили се за слободу, за срећнију будућност.

Мрсни непријатељ је желео да покори нашу земљу, народ да покори, пороби и стави под своју власт. Примамљива су не пријатељу била природна богатства наше домовине. Хтели су да то буде њихово.

У томе нису успели јер су наши храбри и венковима непобедиви народи устали и показали непријатељу како се воли слобода и домовина. Слобода и независност били су на-

Она је на улици, у фабрици, у нашим мајнама и очевима, у нашем нагору је она је у нашем човеку. Много је суза и крви проливено овом земљом, много ланаца понидано и још толико песама остало недопевано — да би се осетила њена близина и њен дах. Ми је држимо, слободу, на длану јер су је наши најбољи синови и кћери исковали од крви и свог даха. То је живот Марије Бурсаћ из чије је песме процветала, то је песница Стевана Филиповића, то су нлинери Бошна Бухе и поглед Саве Ковачевића — и још многих, знаних и незнатних.

Из те »крви румене црвена је шума пролистала«, проклијала је нова Југославија: она је Ђокићева »херојева мајна« подизала и подизаће »ндраловиће« и влађаће се њиховој бесмртности.

Пустимо да нам поглед плови до бесираја, да буљне на хумнама буду увек свежне и орошене »као златне тоне крвљу понапане«. Нена лете голубови од Триглава до Ђевђелије, од Ђердапа до Јадрана и још даље Нена све буде поезија, чиста као јутарња роса, а изникла у »Јами« и »Кадињачи«, нена буде као сузе Стојанке мајне Кнеиполне.

СЛАЂАНА НЕСТОРОВИЋ IVI

основна школа

»Војд Карађорђе«, Ниш

шим народима једини циљ. Ратно сунце није грејало тако нежно, јер су га прекривали тмурни, црни облаци. Нашим народима је увек било јасно да ће једнога дана иза тих тмурних облака синути сунце слободе.

И синуло је. Заискрила је роса на сунцу и појавила се осмеси на лицима дечака, заорила се слоборадска песма, заиграло коло партизанско.. Зато и кажемо да крв која је проливена за слободу храни младе и одгаја нове хероје.

ГОЛУБОВИЋ МИЛКА, VIII

КРУШЕВИЦА

ВИСНОСТ - роса која храни слободу

ТЕМА:

Слободо, радости, велина песмо свих народа, велико благо свих поколења. Твоја је снага огромна, твоја моћ ненадмашна, твоји извори неисцрпни. Твоји корени су стабилни, твој одјен је дуг а твоја снага је црвена људска крв.

Крв, племенита течност која испуњава сваку нилу човечјег организма, лила се свуда и на тапала сваку грудку, свани камен претварала у црвену стену. Рене крви су текле, стварала се брда од жртава. Мајне су остајале без синова, сестре без браће, жене без мужева. Све то није било превише јер је вредело нолино и слобода коју данас имамо.

Наша жеља за слободом је крвљу плаћена, домовина је наша жртвама прекривена. Борба је била тешка, дуга, и исцрљујућа. Борци су наши у њој истрајали и остали непобедиви. пријатељ немилосрдан, али смо

Олуја рата била је јана, небиле јачи и зато смо стигли до циља.

Црвена крв, црвено сунце, црвена светла, румена слобода.

Слободо, ти си ненадмашна, велина. Ти си наша прошлост, садашњост, будућност. Сјај твој нинада неће избледети јер расту нови родољуби који ће те чувати. Није узалуд проливена крв палих родољуба — њихова крв храни нове јунане који ће странарити и будно чувати лепоту наше слободе.

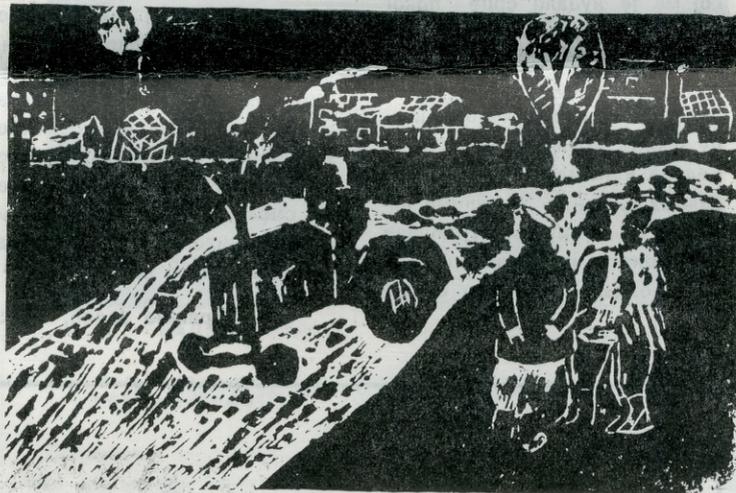
МИЛОСАВА ЛАЗОВИЋ, VIII-1
ВЕЛИКА ПЛАНА

Ј Е С Е Н

(песма награђена првом наградом на конкурс у књижевном друштву »Раде Драинац«)

Радосне боје тад замакле	и воће у гају блажено мири
и банарним рукама својим	то јесен куца на наша
подаре природи сунчани	врата
унесу у крошње сањиве	у наша срца пуна и мена
шећерног меда пријатну	а ветар даље односи боје
и товар сунца у плодне	можда до неба где облан сињи
долине	их чека
У пламену боја лепших од	Над јесен у облан донесе
над туга из царства жеља	срећу
и он од среће почне да плаче	тад сузе унаду румене пруге
отпири	дрвећу
у сутон над птице хрле на	па наставе да плачу и даље...
Сунцу	

Лидија Стојановић, VIII/5,
основна шнола »Татко«

КОНАНОВИЋ МИЛИВОЈЕ VIII/4

Растанак са добрим другом

Лето. Тих и сунчан дан најављивао је нешто лепо и узбудљиво.

Браћао сам се из продавнице. Код мог првог суседа дошао је један дечак плавих очију и враголастог осмеха. Одмах сам се спријатељио са њим и ми смо почели да се играмо. Дани су пролазили брзо. Ја сам заволео свог новог друга и у мени се појавило нешто ново, нешто што до тада нисам осетио. Вероватно је и он заволео мене, јер сам у његовим очима открио нову светлост.

Први пут сам осетио шта је то другарство. Осећао сам се као у сну. Сваног дана смо измишљали нове игре и несташлуке и увиђали да нам је заједно врло лепо.

Међутим, дошао је и дан растанка. Обојица смо били тужни. Схватили смо да је крај нашим заједничким играма, да неће више бити лепих излета, да нас путеви воде на различите стране.

И данас, када се сетим да сам с њим проводио најлепше дане детињства, и да сам са са њим поделио и радост и тугу, дође ми да заплачем.

Плаве очи, новрцаву носу и зелене панталоне мога друга, можда ћу заборавити, али нашег другарства увек ћу се сећати.

Јоцић Радослав,

ученик VI разреда Основне школе »Нинодије Стојановић — Татко« Доња Речица

Млади природњаци

Петица из историје

Тито, Лола, Јелена, Сава, Марија, Бусаћ, Ђићко, Татко, Нада Димић, Бошно Буха. Битке, сомо битне! Сутјесна, Неретва Вис. Козара. Јастребац. Пасјача Све је то хитало на циљу, на слободи.

Одјенује пуцањ Жикице Јова новића Шпанца. Тамо, напред плави Јастребац. У даљини Кадињача. Игма. зима. промрзла тела. прогоњени, као из сна, на

изману снаге. видим их, чујем шкрипу снега. Борци су журишали на непријатеља њих је напред водила мржња и слобода.

Видим, у Шумарицама, дечане, који иду у смрт. њихове књиге су остале отворене, мисли недовршене. Сви су добили петицу из историје Непријатељ им је све отео: чак и оно што су стискали у џеповима, у срцима! Авети су прено њихових снова прешли тенковима.

Живимо под небом које гори од њихове смелости, од смелости наших очева. Живимо на земљи на којој су исписане дуге лекције о смелости. Зато ћемо и ми бити смели и ићи ћемо у нови живот дигнут главе.

Љиљана Антић VIII/2

основна школа »9. октобар«

Рат, авиони, тенкови и бомбе руше и пале све пред собом, гасе живот и жеље, радости и надања. Југославија је онупирана окрутне фашистичке звери уништавају њене лепоте и богатства, убијају људе и рањавају јој срце.

Али ипак она се не предаје. Из њених рањених груди милиони светлећих искрица излетају и губе се у тмини рата позивајући у борбу за слободу и њену румену рађање. А њен зов одјекује далеко до Словеније, Србије, Хрватске.

Сељак оставља своје њиве и плуг, радник фабрике и сви братски одлазе у борбу. А њихове жеље су исте; да се ослободе, да на њиховим пољима цветају црвени макови. И за то се они боре храбро и одлучно, не жале себе и своје животе за милионе других.

Они знају да ће свано њихово рањено срце букнути пламеном и још већим жаром за слободом. А проливена крв на пајаће је да буде још руменија и још светлија.

И зато су јуришали на непријатеља као разљућени лавови приносили му и падали су песмом на уснама. Њиховој храбрости није било краја, јер је у срцима свих њих горело шест пламених буктиња братства и јединства. Жуљевите руне бораца још више су стезале пушку као да су у њој тражили спас и испуњење својих жеља.

И тада су гађали још прецизније, уништавали непријатеља у све већем броју. За њих није било препрека, ни када су по цичи зими прелазили преко Игмана и када су им фашисти стрељали стотине Крагујевачких потомка. Можда су баш због тога успели и истрајали до слободе.

Непријатељ је тада био само кап таме у мору светлости. И они су се борили док је и последња застава са кукастим крстом изгорела у пламену слободе. А онда је дошла победа. Румено свитање слободе жељно је чекала цела Југославија. Зраци сунца бљештави и топли нупали су пурпурне градове миловали својим златним рукама крвљу напајану земљу и безброј гробова наших хероја и родољуба.

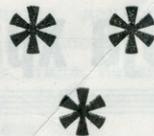
НИШАВИЋ БИЉАНА, VIII

основна школа

»Ратко Павловић - Ћићко «

Над топли сунчеви зраци милују широка зелена поља са вредним својим косцима, ја канем то је слобода. Слобода је слободно јутро у нашим срцима и очима, слобода смо ми сами људи живота и љубави.

Све су наше песме написане са пуно светлости и сјаја у речима, све су наше приче сачињене из светлих тонова који превире између слова, јер ми смо млади људи, испуњени само лепим и племенитим што постоји у човеку. Ми смо срећна деца овога света, јер је над нашим небом мир и у нашим срцима спонојство. Неможемо и несмемо да заборавимо оне људе, хероје, носиоце наше револуције који су оставили свој живот у некој од жилица великих стабала крај нас, који су имали у себи толико много љубави према животу да су били спремни да умирући за светлије дане, пренесу ту енергију љубави за слободом и животом преко хумки свјих имена на њима. Несмемо да заборавимо људе у којима је нуцало срце првог патриоте, људе чије је читаво биће кински дисало са својим народ, за домовину; те најсупоцекне украсе лепоте који су својом крвљу плаћали туђа њедела и гасили туђу жеђ, несаломљиву снагу у људима који су голим рукама јуришали на бајонете; иснакали пред тенков; бацали бомбе на буннере.

Мнози су желели да нашу земљу виде у оновима, под ропском стегом. Непријатељи су хтели да људи моје домови не буду понорени пси који ће на сваки миг господарев дотрчати. Наше су горе, долине, рене, људи патили трпели страшне муне, али ништа ниједног тренутка није говорило да не та огромна храброст и љубав за слободом, за животом нестати и да ће се пламен родољубља можда угасити. И Татко је међу њима, међу онима чији линови служе као светли примери како треба градити своју личност, поштовати слободу, љубав и живот, водити се за праведним циљевима у животу; међу онима који нису мртви који су неуништиви.

Татко је један од многих који је спремно и свесно оставио свој живот не само зато да би друга поколења његово име спомињала као најлепше речи, већ стога што је човек у тренутку када је између живота и насилне смрти, нешто много узвишеније од човека, ано се граница живота пређе и дође до смрти, због узвишеног и светлог циља какав је била слобода сваног човека.

Драгана Јелић, VII 5

И знао је тај осмех, знала је та песма да ће једног дана, уместо глади, уместо суза, бурнога рата, да ће једног дана блеснути рафал светлости дуге и сунце срца, с њима слобода и живот лепши, топло и благо живљење.

Крв сте своју са земљом по мешали, због ње вас је мајка родила, о последње сузе мајчине, ваша крв сада је наша слобода. Прено ножа, храбро напред, у јуриш! Ви сте знали умирати, да, слободи, путе отворите. А преко ваших, још младих година, прошла је срећа, љубави, у, једном трену, цео прошли и будући живот. Великом смрћу, постали сте старији, зрелија постали сте велики људи. Људи ствараоци живота: ваш крв је роса слободе.

Били сте и остали мост преко узбуркане рене, која из вас тече и у вас се слива. Умрли сте, склопили очи да бисте их у златније сутра отворили.

Устали сте, а њих је страх! Словена се боје. Ви устајте да градите живот, нови, живети вам се хоће. сада сте у гробу. Славимо вам гробове и пишемо имена јер:

Ти гробови нису ране већ колевке нових снага

ВЕСНА ЦВЕТКОВИЋ, VIII

основна школа

»Вожд Карађорђе«, Ниш

НАГРАДНИ ТЕМАТ

...Ватра је пламсала у њиховим очима: то је љубав према домовини коју нико не може да уништи у руци мина, а ватра у срцу које никад неће сагорети. Али, људи су венули, венули су због тебе, јер ти, Слобода, ни си дошла на време. Жртве су падале, крв лила, а ти си ћутала: да ли си знала да то људски животи падају због тебе? У Крагујевцу су те оплакивали и чезнули за тобом: изгубили су цвет младости који је, као роса, красио живот.

Ирена Кекец, IV5,
основна школа

»Вожд Карађорђе« Ниш

Домовино драга, много си крви пролила док си се ослободила. Добро знамо да си се родила из румене крви наших многих бораца — знаних и незнаних. И крв недужне деце бојила је твоје лице. И много жена је жртвовало своје животе за тебе, за твоју слободу, за...

Широм наше лепе домовине водиле су се тешке и жестокe борбе за независност, за личну слободу и слободу целе наше домовине. Крв наших бораца, наших родољуба текла је као тиха рена и сливала се у журбеним тужно. Смрт ђака у Крагујевцу, најтежа трагедија у нашој историји, болно је одјекнула у срцима наших народа. Невини ђаци гину и њихова млада дечија крв натапа једну земљу.

На том месту данас расте зелена трава која се лелује као тихи ветрић при пољем. Тужни шапат младе траве подсећа нас на наше вршњацима који су погинули за ову нашу слободу. Та крв је роса која сваке ноћи освежава и храни траву. Храни и младе биљке, цвеће, траву...

Сви родољуби који дадоше своје животе дароваше нам слободу.

Реч слобода је лепа, горда. Реч крв као и реч рат узбуђује нас.

ГОРДАНА КОНАТАРЕВИЋ
КРУШЕВИЦА

Седим уполумрану своје собе. Мој поглед блуди по нејасним контурама предмета. Кроз отворени прозор чујем пригушене гласове, који као да долазе из велике даљине.

Размишљам о овој јубиларној годишњици наше Револуције. Тридесет је година прошло од времена када се наш народ борио за слободу.

За нашу домовину, за нашу слободу, за живот наш, проливано је много крви, жртвовано много живота, уништено и опљачкано много градова, села, заселана...

Пред очима ми се јављају

стравични призори: видим крвава разбојништва, запаљене шуме, потамнело небо, занемале мајке, узвећене сестре... Мени непознати бол ми стегне грло.

Међутим, упркос свим злочинима и зверстима нељуди, људи су проливали своју крв, свесни да ће само тако моћи да се изборе за своју слободу, свезни да је њихова крв — роса која храни слободу. Та крв проливена за бољи живот, тај живот жртвован новом животу, нагони људе да се и даље боре, да гину без жалости, поносно, с осмехом на уснама, са пркосом у очима.

И над би се сва крв, су про

лили наши родољуби, слила у једно, ми бисмо имали језеро крви које би било симбол слободе и независности. Крв проливена за слободу, она нас бодри, даје нам снагу да истрајемо и не дозволимо да нас још једном притисне ропски јарам; она нам је отворила пут на новом животу, улила нам нову снагу, као роса која штити биљку од јунских врућина.

Крв родољуба ће вечито тећи нашим жилама, и увек нада то буде потребно, она ће поново узаврети у нама и подсетити нас да смо ми потомци једног храброг народа.

Марковић Драган, ученик VIII разреда, Доња Речица

РАДИЦА КРАСИЋ VIII разред Крушевица

СЛОБОДА — КРВ КОЈА ЦВЕТА

Садашњост — то је ветар који ми милује лице. Садашњост је — ваши линови пред мојим очима. То је мој свет који ме онружује.

А прошлост? Прошлост су ваша измучена тела, ваша проливена крв, пушчани рафали, прасак бомби, језиво завијање авиона, јецаји, звекет цонула непријатељских цонула на опустелим улицама.

И најзад — слобода, победа, песма, радост.

Расцветана земља наша храни се проливеним крвљу палих јунака, бораца. Жица бодљивих нема више, ни логора злогласних. Сзеленела су родна поља наша. Ваши лонови — пример су нам како се треба борити.

Слобода — то је крв која цвета. И идеје ваше су се расцветале. Ваше понике борбе не још чујемо, ваша крв храни нове борце...

ВЕДРАН ПЕРОВИЋ, VII-4
ШКОЛА »ТАТКО«

ПОТОК

Тече поток далеко
Низ поља, низ горе
И одлази далеко,
Чак у сиње море.

Набујао поток,
Па ваља камење,
И као да силно,
Од терета стене.

На обали потока
Стадо мирно пасе,
Док се сунце рађа,
А звезде се гасе.

Ивковић Милица, Основна школа »Никодије Стојановић-Татко« одвојено осморазредно одељење у Великој Плани

Тајко

Било их је двадесет,
стотина,
хиљада,
који су Топлица

уливали наду.
Било их је стотина,
хиљада,
милиона,

мајка им је Топлица,
а Татко је Он.
Хеј, ти црна бисто,
наш вољени Татко,

насмеј нам се једном,
само једном слатко.
Погледај хероју:

домовина нова,
па кажи да ли је
но из твојих снова?

Татково је име у нашим
мислима,
а његова храброст

у нашим срцима.
Било их је двадесет,
стотина,

хиљаду,
што су Топлице
уливали наду.

Љубинна Крушић, VIII

ТРЕЋА НАГРАДА

... А они су трчали да слободи отворе врата, пружали руке звезди која је високо сјала, а чији је сја, ипак, био близу. Постала је једног дана, једног победоносног дана, извор сваке лепоте и правог живота.

Она отвара све капије будућности. Слобода као Сунце, Небо, Ваздух слободна птица која нестаје у облацима, песма која се разлеже из наших грла. Под њеним небом се расцветава и труо пањ. Створили су је људи који јој са страхом прилазили.

И онда, када чујете ударање капљица о обалу, удар валова о хриди, када видите завешену косу валова и птицу коју се у ваздуху преврће и блесне према Сунцу — знајте да се налазите под окриљем највеће и најсјајније звезде, чијој лепоти то, ни људски живот — под нису равни ни сребро, ни злоокриљем слободе!

Албина Властелица, VIII, основне школе »Вожд Карађорђе«, Ниш

Стојим пред спомеником палом борцу. Крај гроба шуме храстови, сетно и поносно. Храбри борац загладан је у златна поља будућности, у бела, лепршава голубова крила, у румени осмех слободе. Кише му умивају лице, а ветрови му чешљају носу. Цврнут птица буди га из сна и успављује. Увече гледа звездано неб онад собом, а зими снежне пахуље укршавају његово одело. Храст је шумио и причао му: »Једног златног, сунчаног дана, свуда околу чуло се штентање митраљеза. Један партизан пао је тешко рањен. Сакупљао сам лишће око њега и направио му најменшу постељу. Али, умро јеи ту остао.

Ми који смо остали после њих, ми, који уживамо у тековинама Револуције, треба да их сећамо и да их никад не заборавимо. Треба да са пуно љубави одржавамо њихове гробове, да их китимо цвећем, јер они су своју крв улили у токове слободе, њихова крв блиста на цветовима домовине.

И сада кад стојимо пред његовим спомеником, морамо му се заклети да ћемо доследно бранити тековине наше Револуције, и око треба дађемо и ми своје животе понудити слободи.

Младеновић Божица
ученица VI разреда
Доња Речица

Прича златаста плодна долина, зарњена мрким масовима планине и рена, причу о четитим немирима. Прича је то поносна и крвава, што мирише на пожаре, згаришта победе и журише. Прича је то о буни и слободи. Сећају нас планине на херојске поруне слободе, напуштене ровове, земунице и старе зидине. Причају села расута по долини, изгубљена у подножју планина причу заборава запратену о херојској својој прошлости. Причају о великим јунацима Татку, Ћићку — људима који су увек били спремни да свој живот дају за слободу свог народа.

Они су увек били спремни да својим челичним прсима заштите своју земљу, да својом крвљу нахране слободу. Они су се борили са олујним облацима и хладним нишама, које су хтеле да униште велику њихову љубав, да бунтињу претворе у пепео, човена у роба. Њихова срца препуна љубави према домовини сјала су изгасивим жаром. Не, не сјала су већ сијају и сијаће увек доживи овај народ. Не, то није прошлост. Прошлост су само тела, меци, крв и пушчани рафали. Бомбе, страшно зујање авиона, јауци беспомоћности, понлици, песма и победе. Ова је земља сва расцветана и натоплена вашом крвљу. Не, то није прошлост. На овој земљи лежала су ваша тела, ту сте последњи пут удахнули ваздух и погледали у поносног орла што лети високо, високо у плаве даљине, чак до звезда...

Слобода — моја слободна домовина. Слободни градови ојасјани сунцем. Јутарње буђење из слободног сна, просипање зрана сунца по нашим родним бреговима. Слобода — залазан

сунца и ветар док ти милује лице и мрси носу.

Сељење птица, певање сеница, жубор слободног потока и она љубавна мора.

Слобода је волети сваку травку и сваки цвет, мак и сунцокрет. Чувати тајну, посматрати птица лет и свај живот који је леп.

Слобода, моја слободна земља чија је свана стопа заливена проливином крвљу родољуба.

Зато недозволимо да цвеће увене, јер сваки цвет представља један живот. Ни трава несме да увене, јер она дише плућима погинулих јунака. Ни плаво небо несме да се помути, помрачи... Чувајмо, чувајмо све оно што је њихово!

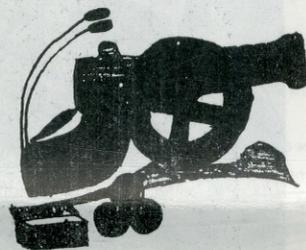
Стојановић Лидија, VIII/5

30 лета

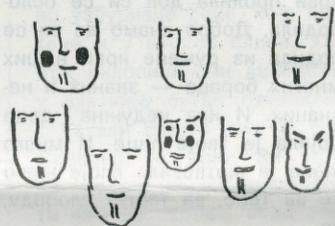
Слобода коју данас имамо плаћена је људским животима — то је највиша цена наше љубави. Нелријатељ је палио, убијао и мучио недужан народ. Многа су деца остала и без родитеља, многе су мајке у црно завијене.

Ови људи што су пали знали су шта је рат. Борбом су звали слободу, да усталасанита, да зарумени воће, да дозове птице. Дозивајући пали су, у срцима им је слобода зарасла. Тргох се. Пролазим кроз парк и мирис цвећа ме опија. Лагани поветарац ме нежно милује по лицу.

Цветновић Милан уч. VI

Б. НОВАТИНА VI

(Ч. П. П. П.)

Јуиославија

Има једна земља на брдима Балнана,
Има једна земља целом свету знана.

Та земља је телима гнојена,
Та земља је крвљу напојена,
Та земља је и по борби знана
То је храбра земља са Балнана.
Та је земља домовина моја,
Као сунце целом свету сија,
Родила је највише хероја,
Створила их Тито и партија.

Момчиловић Весна,

Основна школа
»Никодије Стојановић - Татио«
одвојено осморазредно одељење.
У Великој Плани

ШТА ЈЕ НА ВЕНЕРИ

Ко живи на Венери,
Људи, или звери?
Можда живе гљиве,
Можда расту шљиве,
Можда живе врапци,
Можда и снанакви,
Можда чудовишта,
А можда и ништа.

Угасли вулкани,
И лавина сива,
Све је тамо мртво,
Ништа се не збива.
Уверавам себе,
Да то није ништа,
Али ипак у сну,
Сањам чудовишта.

Ивновић Милица

Основна школа »Никодије
Стојановић-Татио«
одвојено осморазредно одељење у
Великој Плани

ЈЕДАН ДАН НА МАЛОМ ЈАСТРЕПЦУ

Девети октобар је Дан ослобођења мога града. Тог дана 1941. наш град је ослобођен први пут од непријатеља. За слободу су дали животе многи борци нашег завичаја. Један од њих је и народни херој Никодије Стојановић Татно, чије име носи моја школа. Сваке године ученици III разреда из међу 9. октобра и 11. новембра — када је Дан наше школе — одлазе да посете земуницу у којој се Татно са својим друговима убио да не би пао на пријатељу у руке.

... Тога јутра сам устала врло рано. Брзо сам се спремила и отишла у школу. Убрзо су стигли аутобуси којима смо отпутовали на Мали Јастребац. Дан је био веома леп, а предели још лепши. Праву лепоту природе открили смо тек на Малом Јастрепцу — када смо пешице ишли кроз шуму до Татнове земунице. Лишће на дрвећу је било црвено-жута, а птице су цврнутале.

Када смо стигли до земунице... одједном само постала тужна. Овде нам је и народни херој Кирил Михајловски Грујица причао о храбрим борцима који нису хтели да се живи предају непријатељу. После тога нам је и учитељица говорила о Топличком партизанском одреду и његовим борцима...

Мирјана Радојевић, III 3

СТРАНИЦА МОГА ДНЕВНИКА

Стојим поред затвореног прозора и зурим негде далеко, тамо где се небо и земља спајају у целину. Са свих страна осећа се дах јесени која полако корача кроз поље и пење се у планине. Мислим: »Зашто јесен сваке године долази и одлази у исто време: у свако село, сваки град, поље, шуму? Зар мора да опусти нашу дивну шуму? Зашто лишће мора да опадне са грана, зашто се људи сакривају испод својих мантила, зашто све остаје суморно, мрачно и тужно, зашто?«...

Магловита јутра, а хладна иша сипи, сипа и сипа. У дворишту кораци: мљац, мљац, мљац! Сунце се стидљиво и бојажљиво појави између пунотина облака, а онда хладан ветар као да последње болесне листиће. Док гледам оголено дрвеће, чини ми се да нинада више неће олистати, да пролеће неће доћи и да су дани нада све цвета и пупи, недостижни.

А ипак знам да није тако. Кроз само неколико месеци ићи ћемо лицем окренутим према Сунцу.

Зашто јесен не траје краће?

Филиповић Светлана,
Основна школа »Никодије Стојановић - Татно« одвојено осморазредно одељење у Великој Плани

МОЈ МАЛИ ШТИЋЕНИК

Било је то једног летњег дана. Седела сам под сенком једног дрвета и читала. Нисам обраћала пажњу на своју млађу сестру која се играла у мојој близини. Међутим, убрзо сам оставила књигу када сам чула нежно пијукање љупних пилића који су трчали за својом мајком.

Неоченивано, моја сестра је узела камен и бацила га на љупку скупину. Било је касно да је спречим. Тужна мајка је раширила крила да заштити своју нејакну дечицу. Међутим, камен је нашао свој недужни циљ, погодивши једно од пилића.

Нисам имала времена да се љутим на сестру. Узела сам несрећно створење и установила да му је крило поломљено. Одлучила сам да га негујем. Направила сам му гнездо од перја да би му било угодно. Хранила сам га мрвицама хлеба и пшенице да би преојачало. Из дана у дан мој мали штићеник се све више опорављао. После седам — осам дана, оно је већ могло да весело трчкара са својом браћом.

Била сам срећна што сам могла малом пилету.

Лазих Љиљана,
ученица V разреда Основне школе »Никодије Стојановић — Татно« Доња Речица

КИША

Киша јутрос тихо плаче,
У дворишту смрзло маче,
Задовољни гусак гаче,
Хладан ветар дува јаче.

Из оца дим се вину,
Па облаке све дотаче,
А киша и даље плаче,
И све јаче, јаче, јаче.
У прозоре тап, тап, тап,
А са стреха шљап, шљап,
шљап,
Из оца густ дим куља,
А дрвеће своје се љуља.

Ранковић Томислав, Основна школа »Никодије Стојановић Татно« одвојено осморазредно одељење у Великој Плани

Млади природњаци

Сваки задатак у раду Младих природњака личи на забаву и причињава задовољство. У оквиру Младих природњака има неколико група и свака има и зна свој одређени посао. На пример, ботаничари испитују, чувају и негују биљне као мајка дете у колевци. Поред групе ботаничара, постоје још две групе врло занимљиве: зоолози и метеоролози. Млади зоолози описују животиње, животињски свет, и изразнавају несебичну љубав према свему што је живо и што ради.

Млади метеоролози будно прате промену температуре у нашем граду. Обавештавају нас како је време данас и како ће бити сутра.

Сваки посао Младих природњака доноси нам бескрајно радости.

Мирјана Семалевић, VI³
Основна школа »Татно«

КАД БИХ БИЛА ДИВ

Читали смо у школи причу »Шта див не може«. Добила сам домаћи задатак: како бих искористила снагу када бих била див?

Дивови живе само у бајнама. Њих су измислили људи јер су желели, увек, да буду снажни као дивови. Када бих ја била див и имала снагу као он — учинила бих много лепих ствари за децу и људе читавог света.

Забранила бих све ратове. То пре свега. Подигла бих велике и лепе куће за становање, много широких путева и мостова, много чудних машина бих створила које би људи могли олакшати живот.

Својом снагом бих тано изменила живот да би на земљи настао рај. Никада своју снагу не бих користила да људима нанесем зло.

Ивана Дробњан, II³

Мрвица хлеба

Догодило се то једног прохладног јесењег дана. Мраз је већ почео да шара по прозорским окнима и да леди барице по гураавом неасфалтираном путу. Ледени ветар фијуче и љуља оголеле гране дрвећа на којима се налази тек по који зла тоњути лист који мирно чена свој крај.

Такав дан позне јесени, пропраћен хладним леденим ветром, сабио је врапце у своја склоништа и они сада шћућурени мирују тамо гладни. Из сажалења на те мале сићушне птичице бацим им једну суву кору хлеба. Одједном, јато врабаца као руља јурну, стрмоглави се право на кору хлеба. Снагом и карактеристичном мрљом на телу истицао се један кочоперни врабац. Он се непрестано гурао, кочоперио. Најмањи врапчић је био жуто кљунац. Једино он није могао да дохвати баш ни једну мрвицу. Нервозно је скакутао тамо амо, пео се на леђа већих врабаца, али су ови гурали и одбацивали. Највише га је гурао врабац са мрљом на телу. Бесан, мали врапчић, враголан, својим жутим кљуном кљунцу великог врапца... Врабац се наокастреша, намргођен скочи на малог жутокљунца. Гомила врабаца се распрши. Остаде само мајка малог врапца. Сви остали су били неми посматрачи. Мали враголан се жилаво бранио, али није могао да се супростави снажнијем од себе. Грчевито се борио и одбијао сваки врапчев напад, али се осећала премоћ снажнијег и искуснијег. Код малог се осећала малансалост.

Кроз ваздух, одједном, зафијука каменчић и погоди пегавог врапца баш над је хтео да зада задњи ударац. Он посрну и паде. Кора хлеба је стајала нетаннута.

На пут, кроз отворену напљу, упаде дечаћић са праћком у руци. Он узме свој улов. Враголан беше пре тога прхнуо и дошао својој мајци.

После неколико дана другме позва да видим опорављеног врапца. Одох тамо и видех онег истог врапца са жутом пегом. Био је тужан и оборене главе. Помислих: »Некада си

се кочоперио, а сада чамиш. Ипак ћу покушати да те спасим.«

Замолих друга да ми га понелони. Пошто је имао много птица, он ми га радо даде. Ја га помиловах и у себи рекох: »Мислим да убудуће нећеш понижавати млађе«.

Пустио сам га. Он залепршакрилима и одлете своје жату. Кора сувог хлеба је још дуго лежала на прашњавом путу...

Божидар Коматина, V/1
Пронупље

ВЕЛИКИ ЧОВЕК

Посматрам плаветнило небесног свода и птице што певају по пољима слободе. Нена милина ми испуњава груди. Док то посматрам, размишљам о човету који је читав свој живот посветио борби народа за слободу, борби за права свих радних људи, борби за мир и равноправност свих народа и народности широм света.

Сетих се да се пре осамдесет и неколико година родио један низак човек, човек изузетних врлина, богат духом, срцем и мислима. Његове мисли почеле су да зраче наше друштво још пре првог светског рата, али су у самом рату против хитлеровске Немачке његове речи и мисли дошле до пуног изражаја. Постао је вођа наше НОБ-е, идол бораца који су под његовим руководством превазилазили себе, показали свету надчовечански херојизам нарав до тада није био забележен у историји човечанства. Нису га сломили дуготрајни маршеви кроз беспућа, ни мраз, ни глад му не помутеше разум, само му је туга за погинулим друговима утиснула боре на лицу. Меци су му парали одећу, један је окрзнуо руку, али је велино срце остало нетаннута. То је срце југословенских народа у коме има места за сваког доброг човека. Он је инспирација за многе песнике, његов лик уклесан на многим мермерним плочама, а

његово име С поштовањем изговарају сви мирољубиви људи света. То име ће златним словима бити бележено на станицама наше историје као симбол слободе и братства и јединства југословенских народа. Ја то име нећу написати јер је

оно у срцима свих малих и великих Југословена.

Тодосијевић Бранислава,
Основна школа »Никодије Стојановић - Татко« одвојено осморазредно одељење у Великој Плани

Моје родно место

У самом подножју планине Јастрепца је моје родно место. Куће су расуте по падини као звезде по небу.

Волим своје место зато што сам се у њему родила. Над њим је небо као плава свила; ливаде се зелене као језерска окна. У пролеће по њима цвета шарено цвеће; изгледају као шарени ћилими.

Родно место увек у својим недрима крије неки дар. Некад је то био бунет љубичица, некад прегршт жита или тајанствени шум лишћа.

У јесен моје родно место грле праменови магле и тада има неки необичан изглед, као место из бајке.

Волим кад по њивама мога места заблиста златно — жута пшеница, и насмеши брк кукуруза; волим га зато што сам у њему научила да сречем прва слова.

Кроз моје село протиче крикудава река чији ме жубор сваке вечери успављује. Он ми прича о славној прошлости мога краја, о његовим тешним данима и о радости људи који су дочекали црвену заставу слободе.

Младеновић Божица,
ученица VI разреда Основне школе »Никодије Стојановић — Татко« Доња Речица

Јесен у мом селу

После дугог, топлог лета, дошла је јесен пуна обилних јесењих ниша. Са њима се увлачи туга у људска срца и задржи се све док се иза тамних облака не појави сунце, да развесели та тужна лица.

Седим на тераси и посматрам леп јесењи дан, обасјан последњим сунчевим зрацима. Посматрам аутомобиле који јуре сеоским друмом и ветар који се игра са неким тек увелим јесењим листом. Обори га са крошње дрвета и тако га носи све док не падне на хладни бетонски плочник. Ту стоји не-

помично очекујући да га тешка нога неког пролазника уништи, или нови налет ветра однесе даље.

Путеви су опустели, само по неки пролазник са кишобраном у руци, или без њега, журно за миче, транећи занлон у сигурности своје топле собе. Тужно је моје место у овим јесењим данима, тужно је увело лишће на плочницима и оголело дрвеће у воћњацима.

Младеновић Јоргована,
ученица VI разреда Основне школе »Никодије Стојановић — Татко« Доња Речица

Свим ученицима и наставницима

Ж Е Л И М О

СРЕЋАН ДАН ШКОЛЕ